Motion

1980/81: 1571

av Marie-Ann Johansson m. fl.
om inrättande av frigångshem inom kriminalvården

Det övervägande flertalet som avtjänar fängelsestraff är människor som inte klarat av sin livssituation i samhället. De är ofta socialt utslagna med långt gånget missbruk av sprit och/eller narkotika. Fängelsevistelsen avskärmar dem ytterligare från samhället och bidrar till att utvidga deras kontaktnät med andra som har liknande svåra problem. Bristen på åtgärder som kan underlätta anpassningen till ett socialt acceptabelt liv är akut.

Fängelsevistelsen måste inriktas på sådana konkreta åtgärder som kan bidra till att minska dessa människors isolering och hindra att de diskrimineras i fråga om arbete, utbildning, bostäder m. m. En ömsesidig kontakt mellan intagna och ansvarskännande människor måste upprättas och underlättas.

De lokalanstalter som planeras enligt "principplan för lokalanstaltsorganisationen" med plats för 31 eller 42 fångar fyller inte denna funktion. Flera av dem har inslag som direkt motverkar dessa syften och med dubbla tre meter höga nätstängsel, fönster som inte kan öppnas, larmanordningar etc. effektivt förhindrar närmandet till samhället.

Däremot vet vi att frigångshem av typ Björka fyller de krav som ligger till grund för 1973 års riksdagsbeslut om att tillskapa ett tusental nya fängelseplatser.

Frigångshem är att föredra inte bara av humanitära och sociala skäl utan också ur ekonomisk synvinkel. De nu projekterade anstalterna innebär en kostnad på ca 750 000 kr. per plats och en dygnskostnad på över 700 kr. per intagen. För frigångshemmen är motsvarande kostnader mindre än en tredjedel.

Vpk har i tidigare motioner framhållit att riskerna för kriminellt beteende ökar om inte kriminalvården ges den rehabiliteringsinriktning som är önskvärd. En ökad satsning på frigångshem är en nödvändig åtgärd i sammanhanget.

Med hänvisning till det anförda föreslås

1. att riksdagen uttalar att det finns skäl att överväga om planerade lokalanstalter inom kriminalvården i vissa fall bör ersättas av frigångshem i enlighet med vad som anförts i motionen,
2. att riksdagen uttalar att frigångshem bör omfatta 5—10 platser och vara belägna i redan befintliga bostadsområden.

Stockholm den 27 januari 1981

MARIE-ANN JOHANSSON (vpk)
NILS BERNDTSON (vpk)
BERTIL MÅBRINK (vpk)
KARIN NORDLANDER (vpk)
JÖRN SVENSSON (vpk)
PER ISRAELSSON (vpk)